

COPYRIGHT POLSKA

K W A R T A L N I K

STOWARZYSZENIA AUTORÓW I WYDAWCÓW

NR 2/2023

kwiecień – czerwiec

COPYRIGHT POLSKA – KWARTALNIK NR 2/2023

Kwartalnik informacyjno-edukacyjny wydawany przez SAiW COPYRIGHT POLSKA zawiera informacje o działalności Stowarzyszenia, a także podejmuje problematykę praw własności intelektualnej, w szczególności w obszarze aktywności wydawniczej: praw autorskich, praw pokrewnych oraz prawnej ochrony baz danych.

Głównym celem wydawnictwa jest prowadzenie wśród członków Stowarzyszenia działalności edukacyjnej mającej podnieść świadomość prawną oraz ułatwić prowadzenie działalności wydawniczej z zastosowaniem wysokiego poziomu ochrony praw własności intelektualnej.

Redaktor naczelna: Marzenna Wojciechowska

Opracowanie graficzne okładki: Magdalena Błażków, KreacjaPro

Opracowanie graficzne i skład: Elżbieta Wastkowska, ProDesGraf

Korekta: Sylwia Chrabałowska

Wydawca: STOWARZYSZENIE AUTORÓW I WYDAWCÓW
COPYRIGHT POLSKA

Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska

ul. Krupnicza 12/6, 31-123 Kraków

Adres redakcji: ul. Nowogrodzka 62b/8, 02-002 Warszawa

Kontakt: m.wojciechowska@copyrightpolska.pl

Wydanie elektroniczne online posiada numer ISSN 2720-1066

Wydanie drukowane posiada numer ISSN 2720-1724

Stan prawny aktualny na dzień 15 czerwca 2023 r.

2/2023 Warszawa

SPIS TREŚCI

»	Słowo wstępne od redaktor naczelnej	3
»	Metawersum – Komisja Europejska ogłasza rozpoczęcie konsultacji w sprawie nowej inicjatywy legislacyjnej o charakterze nieustawodawczym. Czy skok w metawersum rozwiąże problemy prawne z ochroną praw własności intelektualnej i ochroną danych osobowych napotykane w internetowym świecie realnym? Czy powstaną projekty metawersum dla książek?	4
»	Wyrok NSA – PUODO vs Morele.net	14
»	Sztuczna inteligencja – prace legislacyjne Parlamentu Europejskiego nad EU AI Act	18
»	Sprawy w TSUE	22
»	Europejski akt o wolności mediów	23
»	Unijne prawo autorskie na rzecz osób niewidomych i słabowidzących – ocena dyrektywy i rozporządzenia wdrażających traktat z Marrakeszu	24
»	W skrócie	25
»	Informacje o działalności Stowarzyszenia Wyniki i repartycja za 2022 rok	28

Słowo wstępne od redaktor naczelnej

Komisja Europejska zajęła się problematyką potrzeb regulacji prawnej metawersum. Jak dotąd nie poruszaliśmy tego zagadnienia na łamach Kwartalnika, jednak konsultacje społeczne ogłoszone przez Komisję stały się dobrym pretekstem, aby przeświecić metawersum pod kątem potrzeb takich regulacji oraz implikacji dla rynku, ze szczególnym uwzględnieniem rynku wydawniczego.

Ostatnie doniesienia o wycieku ponad miliona loginów i haseł polskich użytkowników oraz stworzenie przez Ministerstwo Cyfryzacji specjalnej aplikacji do sprawdzenia bezpieczeństwa swoich danych pokazują, jak ważkimi problemami są cyberbezpieczeństwo i kontrola bezpieczeństwa danych osobowych sprawowana przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Czy przedsiębiorcy są w stanie zabezpieczyć się przed zmasowanymi atakami cyberprzestępców, jak ten ostatni, który spowodował wyciek danych m.in. z Facebooka czy Allegro? W tym kontekście niezmiernie interesujące staje się niedawne orzeczenie NSA uchylające decyzję o karze PUODO dla serwisu Morele.net. Polecam artykuł mecenas Moniki Susańko poświęcony analizie ww. orzeczenia. W dziale *W skrócie* w podobnym temacie zapowiedź konferencji poświęconej cyberbezpieczeństwu.

Szwedzka prezydencja UE dokłada starań, aby jak najszybciej zakończyć prace nad przyjęciem European Media Freedom Act (EMFA). Dokument był omawiany przez unijnych ministrów ds. mediów na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 16 maja 2023 roku. W konkluzji posiedzenia stwierdzono, że porozumienie jest „w zasięgu ręki”, choć nadal istnieją elementy, które wymagają wyjaśnienia. Więcej na ten temat w artykule *Europejski akt o wolności mediów*.

Wydawało się, że przed zamknięciem kwartalnika 14 czerwca 2023 roku zostanie uchwalone przez Parlament Europejski rozporządzenie w sprawie sztucznej inteligencji, czyli akt o sztucznej inteligencji, tymczasem na dzień przed sesją PE pojawiły się doniesienia prasowe o zgłoszonych w ostatniej chwili poprawkach zmieniających standardy korzystania z danych biometrycznych przez zwiększenie możliwości zastosowania opartych na sztucznej inteligencji systemów analizujących cechy fizyczne, takie jak kształt twarzy, oczy, chód, do celu rozpoznawania ludzi. Czy ma to związek z zapowiedziami twórcy ChatGPT o wycofaniu usługi z Europy? Przeanalizujemy te problemy w artykułach poświęconych aktowi o sztucznej inteligencji oraz ChatGPT.

W dziale *Informacje o działalności Stowarzyszenia* można przeczytać o aktualnych wynikach finansowych Stowarzyszenia i planowanej repartycji wynagrodzeń.

To tylko niektóre z problemów poruszonych na łamach tego numeru Kwartalnika. Życzę przyjemnej lektury!

Marzenna Wojciechowska
redaktor naczelna

METAWERSUM – KOMISJA EUROPEJSKA OGŁASZA ROZPOCZĘCIE KONSULTACJI W SPRAWIE NOWEJ INICJATYWY LEGISLACYJNEJ O CHARAKTERZE NIEUSTAWODAWCZYM.

Czy skok w metawersum rozwiąże problemy prawne z ochroną praw własności intelektualnej i ochroną danych osobowych napotykaną w internetowym świecie realnym?

Czy powstaną projekty metawersum dla książek?

MARZENNA WOJCIECHOWSKA

W dniu 5 kwietnia 2023 roku Komisja Europejska na portalu Have your say opublikowała zaproszenie do składania uwag w odpowiedzi na kwestie poruszone w temacie metawersum¹. Końcowy termin konsultacji minął 3 maja 2023 roku. Z zaproszenia wynika, że na obecnym etapie konsultacji nie dojdzie do oceny skutków planowanej regulacji z uwagi na jej nielegislacyjny charakter. Ponadto KE zastrzega, że zaproszenie nie przesądza o ostatecznej decyzji, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie zaprezentowane elementy inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą jeszcze się zmienić. W dniu 20 maja 2023 roku na stronie konsultacyjnej zamieszczono 169 opinii, jednocześnie brak jest szczegółowych informacji na temat terminu przyjęcia dokumentu przez KE lub jego modyfikacji.

Zanim jednak omówimy dokument inicjatywy, wyjaśnijmy, czym jest metawersum i jak wygląda historia jego rozwoju.

Pojęcie *metaverse* pochodzi z powieści fantastyczno-naukowej amerykańskiego pisarza Neala Stephensona pt. *Zamieć* (tytuł oryginału *Snow Crash*) z 1992 roku i jest połączeniem słów *meta* i *universe*. Wirtualna rzeczywistość (Metawers) w powieści to miejsce, gdzie ludzie prowadzą swoje drugie – bardziej atrakcyjne i intensywne życie z udziałem gwiazd muzyki i filmu, biznesmenów, hakerów oraz wielu innych. Do przedstawienia postaci w Metawersie służą dowolnie modyfikowane awatary. Mogą być idealną kopią postaci użytkownika lub tańszą, czarno-białą wersją. Niektórzy uważają, że pojęcie Metawers w znaczeniu dziś występującym po raz pierwszy pojawiło się jako platforma wirtualnego świata Second Life w 2003 roku. Platforma ta łączyła wiele aspektów mediów społecznościowych w trójwymiarowy świat, w którym użytkownik był reprezentowany jako awatar. Twórca Second Life Philip Rosedale opisał metawers jako trójwymiarowy internet, który jest zaludniony żywymi ludźmi. Interakcja społeczna i trójwymiarowe wirtualne światy są często integralną cechą wielu masowo wieloosobowych gier online. Koncepcja

¹ Link do strony konsultacji:

[Wirtualny wszechświat \(metawersum\) – połączenie otwartości, bezpieczeństwa i szacunku \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-114446.attachments)

metawersum inspirowała też twórców filmowych, oprócz kultowego *Avatara* Camerona warto wymienić jeszcze filmy *Surogaci* oraz *Sala samobójców* Jana Komasy. Pokazuje on kwintesencję zagrożeń, jakie może nieść ze sobą wirtualny świat, oraz rodzi pewien sceptycyzm w entuzjastycznym założeniu masowego popkulturowego rozwoju metawersum.

Następnym ważnym punktem tego rozwoju było nabycie w 2017 roku przez Microsoft firmy Altspace VR, czego następstwem było wdrożenie wirtualnych awatarów i spotkań odbywających się w wirtualnej rzeczywistości do Microsoft Teams.

Jednak najbardziej spektakularny ruch w stronę metawersum wykonał w 2019 roku Facebook, który uruchomił społeczny świat VR o nazwie Facebook Horizon. Aby podkreślić wagę zaangażowania firmy w rozwój metaverse, Facebook został przemianowany na *Meta Platforms*. Choć wydaje się, że wielkie plany Meta związane z metaverse po reakcji rynku okazały się rozczarowujące, to właśnie inny wielki gracz, Apple, zaprezentował nowy gadżet – gogle², które sprawiają wrażenie świetnego okna do metawersum. W tym przypadku również rynek nie zareagował zachwytem. Apple odnotował spadek ceny kursu akcji i posypały się komentarze wyrażające rozczarowanie, że Apple zamiast bota, który mógłby konkurować z ChatGPT, zaprezentował gogle. Jednak reakcje te mogą ulec zmianie. Może się tak stać, gdy spełni się łącznie kilka warunków. Gogle Apple powtórzą sukces iPhone'a, gdy produkty wirtualnego świata staną się bardziej atrakcyjne i bezpieczne dla publiczności, a gogle Apple zapewnią lepszą penetrację wirtualnego świata, czyli gdy wirtualny świat oczami gogli Apple będzie fajniejszy. Ale jest też jedno „ale”, czyli... cena gogli. Szacuje się ją na 18 000–20 000 zł. Wydaje się, że bez analogicznego urządzenia o niższej cenie rynek metawersum nie będzie się rozwijać tak dynamicznie.

Może też się zdarzyć, że inne systemy AI napotkają trudności, gdy okaże się, że regulacje prawne UE (akt o sztucznej inteligencji) mocno ograniczą

możliwości pozyskiwania danych oraz wprowadzą istotne ograniczenia w zakresie stosowania generatywnej AI w granicach niedopuszczalnego ryzyka. Stanie tak również, gdy sądy uznają, że wytwory o funkcjonalności utworów wygenerowane przez systemy sztucznej inteligencji naruszają prawa autorskie do utworów, na podstawie których zostały wygenerowane. Wówczas inwestycje w urządzenia nieobciążone ryzykiem naruszenia prawa mogą się okazać dla inwestorów atrakcyjniejsze i akcje Apple i Facebooka zyskają na wartości.

Czy skok w metawersum rozwiąże problemy prawne z ochroną praw własności intelektualnej i ochroną danych osobowych napotykane w internetowym świecie realnym?

Wyraźne wskazanie dokumentu inicjatywy do stosowania RODO przesądza, że ustawodawca unijny nie planuje wprowadzić tu taryfy ulgowej, wyłączając spod RODO lub ustanawiając dla metawersum *lex specialis*. Oczywiście anonimowość związana z możliwością posługiwania się awatarami zapewni lepszą ochronę prywatności przed osobami z zewnątrz i uczestnikami danego wirtualnego świata, ale administrator danych w wielu przypadkach może dysponować większą ilością wrażliwych danych niż w przypadku tego samego użytkownika i jego aktywności w realnym świecie pod prawdziwym nazwiskiem. Może się tak stać, ponieważ wielu użytkowników, korzystając z pozornie anonimowej awatarowej tożsamości, może zdradzić na swój temat więcej poufnych informacji. Takich, które pozwolą dokładniej sprofilować i targetować niż w realu, gdzie jednak większość użytkowników świadoma pozornej ochrony prywatności zachowuje daleko idącą ostrożność. Na chwilę obecną wydaje się, że przepisy dotyczące profilowania w RODO wystarczająco chronią użytkowników. Narzuca się jednak pytanie – czy kontrola korzystania z danych osobowych i egzekwowanie

² <https://geex.x-kom.pl/wiadomosci/apple-vision-pro-gogle-vr-ar-od-apple/> [dostęp dnia: 6.06.2023].

obowiązków wynikających z RODO będą wystarczająco skuteczne?

Należy zwrócić uwagę na to, że w analizowanej inicjatywie, mimo braku wyraźnego wskazania, katalog przepisów dotyczących ochrony praw własności intelektualnej stosowanych w metawersum ma charakter otwarty – co oznacza, że stosują się do niego wszystkie przepisy dotyczące ochrony praw własności intelektualnej. Na tym tle pojawiły się pierwsze rozstrzygnięcia sądowe, które przyznają ochronę przedmiotom ochrony w tym zakresie.

Niedawne rozstrzygnięcie sądu amerykańskiego (w Nowym Jorku) przesądziło, że zbiór cyfrowych obrazów torebek dołączonych do NFT o nazwie „MetaBirkins” może wprowadzać konsumentów w błąd – myląc z luksusową marką modową Hermès Birkin. Sąd przyznał jej 133 tys. USD odszkodowania. Orzeczenie nie jest jeszcze prawomocne. W sprawie o sygnaturze 1:22-cv-00384-JSR Hermès International zarzucił Mason Rothschild naruszenie znaku towarowego Hermès dla słowa „Birkin”. Najistotniejszym zagadnieniem tego procesu był fakt, że Hermès International nie sprzedawała jeszcze swoich wyrobów jako towarów wirtualnych, w związku z czym Rothschild dowodził braku naruszenia praw do znaku. Hermès twierdził jednak, że kolekcja „MetaBirkins” kolidowała z jej planami wejścia na rynek NFT i czerpania korzyści z dobrze znanej reputacji torby Birkin. Rothschild sprzedawał NFT po cenach podobnych do fizycznej torby Hermès Birkin, którą może sprzedawać za tysiące euro. Wyrok rozstrzygnął, że fizyczna ochrona przedmiotu w realnym świecie ma swoje odzwierciedlenie w świecie wirtualnym i wykorzystanie cudzej renomy w wirtualnym świecie nie jest dozwolone, jeżeli może wprowadzić konsumenta w błąd.

Podobne rozstrzygnięcie zapadło w Europie – choć tu sprawa była prostsza, ponieważ prawa do znaku, które zostały naruszone, były również zastrzeżone dla wirtualnego korzystania. Sąd rzymski w sprawie Juventus Football Club s.p.a. przeciwko Blockeras s.r.l. (Docket nr 32072/2022, Court of Rome IP Chamber, 20/07/2022) uznał, że karty cyfrowe sprzedawane przez Blockeras jako NFT, które przedstawiały Christiana Vieriego, znanego

włoskiego piłkarza, noszącego koszulkę Juventus, naruszają jego słowne znaki towarowe „JUVE” i „JUVENTUS” oraz graficzny znak towarowy składający się z czarno-białej koszulki w paski z dwiema gwiazdami na piersi, zarejestrowane między innymi w klasie 9 klasyfikacji nicejskiej dla publikacji elektronicznych do pobrania.

W przeciwieństwie do sprawy Hermès Juventus posiadał prawa do znaku towarowego dla towarów niematerialnych należących do klasy 9 i przedstawił dowody prowadzenia działalności w tej samej dziedzinie co Blockeras, w szczególności w dziedzinie gier kryptograficznych wykorzystujących technologię blockchain i NFT, a także prowadzenia szeroko zakrojonych działań merchandisingowych online i za pośrednictwem specjalnych sklepów. Warto zauważyć, że od czasu decyzji Juventus klasa 9 klasyfikacji nicejskiej rejestracji znaków towarowych została zaktualizowana o ochronę NFT.

Decyzja Juventus potwierdza, że NFT, które powielają istniejące prawa do znaku towarowego dla towarów cyfrowych bez zgody właściciela praw, mogą stanowić naruszenie znaku towarowego i nieuczciwą konkurencję, jeżeli właściciel działał na tym samym rynku co domniemany sprawca naruszenia. W przeciwieństwie do Stanów Zjednoczonych w UE nie wydano jeszcze decyzji regulującej kwestię, czy właściciel znaku towarowego wyłącznie w odniesieniu do towarów fizycznych może powoływać się na postępowanie w sprawie naruszenia w przypadku nieuprawnionego korzystania z tych praw w środowiskach wirtualnych, niezależnie od tego, czy działa w tej samej dziedzinie co domniemany sprawca naruszenia.

Oczywiście zarzut naruszenia prawa do znaku towarowego „Birkin” nie jest jedynym zarzutem, na podstawie którego można by sformułować powództwo w zakresie korzystania przez Rothschild z wirtualnej torebki „MetaBirkins”. Mogłyby być to również zarzuty o nieuczciwą konkurencję wykorzystującą renomę cudzego przedsiębiorstwa. Będziemy śledzić kolejne etapy sądowej batalii w tej sprawie.

Wielu przedstawicieli świata prawniczego obserwujących konflikt między Quentinem Tarantino

a studiem Miramax spodziewało się, że wyrok rozstrzygający sprawę może być precedensowy dla następnych rozstrzygnięć dotyczących korzystania z wcześniej istniejących utworów w świecie cyfrowym. O sprawie pisaliśmy w Kwartalniku nr 3–4/2021 w artykule pt. *Rękopis zapisany w Blockchain* (str. 4)³. W dużym skrócie – przedmiotem konfliktu stała się sprzedaż oryginalnego rękopisu z fragmentami scenariusza *Pulp Fiction* przez Tarantino w formie tokenu NFT, bez zgody studia Miramax, producenta filmu *Pulp Fiction* i właściciela praw autorskich scenariusza. Sprawa zakończyła się tajemniczą ugodą, o której niewiele wiadomo, tak więc nie posłuży ona do stworzenia precedensu dla podobnych rozstrzygnięć w przyszłości.

Wzrost rynku NFT, które są częścią wirtualnych światów, zwiększa ryzyko naruszenia praw własności intelektualnej. Wyroki w sprawie Juventus i Hermès mają wspólną cechę dotyczącą znaków towarowych cieszących się dobrą renomą, które są co do zasady łatwiejsze do skutecznego egzekwowania niż znaki towarowe nierenomowane.

Z ochrony w wirtualnym świecie analogicznie korzystają utwory i przedmioty praw pokrewnych. Oczywiście są wyjątki w ramach dozwolonego użytku utworów – i te również będą miały zastosowanie w metawersum, ale ostatnie orzecznictwo, jak chociażby wyrok⁴ w sprawie przeróbek graficznych portretu Prince’a Andy’ego Warhola, pokazują, że zarówno europejski trójstopniowy test i *test transformative* wykonywany w ramach amerykańskiego *fair use* wyznaczają coraz jaśniejsze granice korzystania z cudzych utworów. W tym kontekście nie widać znaczącej różnicy w zakresie korzystania z cudzych utworów w świecie realnym czy wirtualnym.

Metawersum a nowe projekty książkowe

Czy metawersum stanie się również inspiracją dla nowych produktów książkowych? Czy obok

e-booków i audiobooków powstaną również vr-booki? Analizując założenia Komisji Europejskiej, wydaje się, że szczególnie atrakcyjne mogłoby być zastosowanie technologii cyfrowych bliźniaków. Tradycyjnej materialnej książki mogłoby towarzyszyć cyfrowy bliźniak jako jej cyfrowe rozszerzenie. Oczywiście wielu czytelników jest zdania, że właśnie główną atrakcją książki jest sfera pozostawiona wyobraźni czytelnika i dodatkowe wirtualne wrażenia są zbędnym dodatkiem, ale... są sfery, gdzie wirtualne wizualizacje mogłyby nie tylko uatrakcyjnić, lecz także ułatwić korzystanie z książek. Na pierwszy plan wysuwają się książki naukowe i podręczniki, gdzie wirtualne odnośniki mogłyby ułatwić zrozumienie często skomplikowanej materii. Kolejną ciekawą grupą mogą być przewodniki turystyczne, które dzięki wirtualnemu formatowi mogą zapewnić dodatkowe atrakcje. Google, Apple, analogicznie do czytników e-booków, mogą zapewnić ułatwienia w korzystaniu z wirtualnych dodatków uruchomianych ruchem gałek ocznych lub zetknięciem kciuka z palcem wskazującym. Może to podnieść atrakcyjność książek instruktażowych, np. nauka jazdy na nartach, lub książek kucharskich. Podczas gotowania ruchy gałek ocznych bądź proste gesty mogą uruchamiać kolejne etapy przygotowywania potraw. Technologia wirtualnych światów otwiera książki na nowe produkty. Z pewnością wyścig o nowego vr-czytelnika już się zaczął, dlatego warto śledzić inicjatywę Komisji, która chce zapewnić szczególnie korzystne warunki unijnym przedsiębiorcom – w tym wydawcom książek.

Z tego względu warto się zapoznać ze szczegółami inicjatywy Komisji Europejskiej, które omawiam poniżej.

***

Dokument inicjatywy jest skierowany do opinii publicznej oraz poszczególnych interesariuszy z prośbą o przedstawienie opinii na temat przyjętego

³ https://www.copyrightpolska.pl/docs/cp_kwartalnik_3-4_21.pdf

⁴ Wyrok z 18 maja 2023 roku omówimy w kolejnym numerze Kwartalnika.

przez Komisję podejścia do problemu światów wirtualnych i możliwych rozwiązań w związku z ich funkcjonowaniem oraz o przekazanie KE wszelkich istotnych informacji.

Pełny tytuł dokumentu to *Inicjatywa UE w sprawie światów wirtualnych: przewaga na starcie ku następnej transformacji technologicznej.*

Za projekt odpowiedzialna jest Dyrekcja DG CONNECT – ma ona pełnić funkcję wiodącą w prowadzeniu tej inicjatywy definiowanej jako: **politycznie wrażliwa/ważna, nowa**. KE podaje orientacyjny termin przyjęcia inicjatywy jako II kwartał 2023 roku i zastrzega, że publikacja w załączonej treści ma mieć wyłącznie charakter informacyjny.

KE wychodzi z założenia, że światy wirtualne, wspierane technologią i łącznością, zmieniają sposób, w jaki angażujemy się w przestrzeni cyfrowej, cyt.: „Oferują one w czasie rzeczywistym immersyjne i trwałe środowiska łączące rzeczywistość fizyczną i wirtualną w rozmaitych dziedzinach, takich jak medycyna, produkcja czy inteligentne miasta. Światy wirtualne są również elementem szerszej, długofalowej zmiany technologicznej – transformacji ku internetowi Web 4.0, w którym świat fizyczny i cyfrowy umożliwią bardziej intuicyjne i immersyjne doświadczenia, a inteligentne urządzenia będą płynnie komunikować się w celu wykonywania złożonych zadań”. KE podkreśla, że już teraz światy wirtualne otwierają szeroki wachlarz możliwości w wielu sektorach przemysłu, a także w dziedzinach społecznych, takich jak kultura i rozrywka.

Globalne prognozy Bloomberg wskazują, że do 2030 roku wielkość światowego rynku w tej dziedzinie wyniesie ponad 800 mld euro przy średniorocznej stopie wzrostu wynoszącej 39,1%.

Wizja Komisji przewiduje światy wirtualne, które są otwarte, interoperacyjne i które znajdują innowacyjne zastosowania we wszystkich dziedzinach przemysłu i kontekstach społecznych, a także z których obywatele i przedsiębiorstwa będą mogli korzystać bezpiecznie i bez obaw.

Komisja kładzie szczególny nacisk na europejskie dziedzictwo kulturowe i jego wielowiekowy dorobek. Jest to zwłaszcza istotne w kontekście dynamicznego rozwoju sektora kreatywnego i możliwości operowania unikalnymi zdigitalizowanymi zbiorami kultury i sztuki. W ocenie Komisji firmy unijne – zarówno duże przedsiębiorstwa, jak i innowacyjne start-upy będą odgrywały kluczową rolę w niektórych dziedzinach technologii o podstawowym znaczeniu dla światów wirtualnych (jak 3D, cyfrowe bliźniaki⁵, usługi lokalizacyjne, fotonika, płatności online). Siłą UE są również jej znaczne inwestycje w przełomowe technologie, cyfrowe bliźniaki i przetwarzanie danych. Europa wreszcie ma bazę przemysłową i produkcyjną o bogatym zasobie przypadków użycia w zakresie światów wirtualnych i Web 4.0.

Komisja deklaruje, że jej celem jest, aby kraje UE były najlepszym miejscem do rozwijania możliwości biznesowych w światach wirtualnych, a UE przeprowadziła rozwojowi Web 4.0, korzystając ze swojego silnego jednolitego rynku cyfrowego.

W unijnej wizji cyfrowej dekady na 2030 rok stwierdzono, cyt.: „UE ma odpowiedni potencjał wyjściowy do kształtowania – w zgodzie

⁵ „Pod nazwą Digital Twin (pol. cyfrowy bliźniak) kryje się wirtualny model. Może być on idealnym odzwierciedleniem obiektu fizycznego, procesu lub systemu. Modelem Digital Twin nazywa się połączenie fizycznego obiektu wraz z jego cyfrowym odwzorowaniem w przestrzeni wirtualnej. Całość realizowana jest za pomocą możliwości przetwarzania danych w czasie rzeczywistym i stałej aktualizacji stanu obiektów i procesów w nich zachodzących”.

<https://blog.vhsoft.io/digital-twin-cyfrowy-blizniak/> [dostęp dnia 2.06.2023].

z europejską deklaracją praw i zasad cyfrowych – tej kolejnej ewolucji: budowania otwartych, interoperacyjnych, godnych zaufania, bezpiecznych światów wirtualnych, z poszanowaniem prawa i wymogów prywatności. Silny nacisk zostanie położony na wykorzystanie możliwości biznesowych i sprostanie wyzwaniom społecznym”. Ponadto Komisja jest przekonana, że UE dysponuje już solidnymi ramami regulacyjnymi, uwzględniającymi możliwy wpływ światów wirtualnych na takie aspekty jak konkurencja, cyberbezpieczeństwo, twórczość artystyczna i prywatność.

Trzeba przyznać, że zapowiedzi wyglądają interesująco i warto się przyjrzeć propozycjom Komisji dotyczącym sposobów zapewnienia działania mechanizmów wskazanych w dokumencie. Mają to przede wszystkim zapewnić wcześniej przyjęte akty prawne, które albo już weszły w życie, albo są w trakcie *vacatio legis*.

Komisja wskazuje, że akty prawne UE – m.in. ogólne rozporządzenie o ochronie danych (RODO)⁶, akt o usługach cyfrowych (DSA)⁷, akt o rynkach cyfrowych (DMA)⁸, rozporządzenie o neutralności sieci⁹ i dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych¹⁰ – zapewnią ochronę użytkowników pod różnymi względami oraz zabezpieczą małe i średnie przedsiębiorstwa w UE przed wyparciem z rynku.

Komisja uważa, że zmieniona dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych dostatecznie wzmacnia cyberbezpieczeństwo łańcuchów dostaw, a planowana unijna identyfikacja elektroniczna zapewni użytkownikom pełną kontrolę nad ich tożsamością i danymi¹¹.

Komisja zidentyfikowała problem, któremu ma zaradzić zaprezentowana inicjatywa. Można to nazwać odwróceniem trendów globalnego internetu, który w początkowej fazie nie podlegał wielu regulacjom – co w ocenie Komisji

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) [EUR-Lex – 32016R0679 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32016R0679) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022R2065>

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) [EUR-Lex – 32022R2065 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022R2065)

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022R1925>

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=celex:32015R2120>

⁹ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32005L0029>

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022L2555>

¹¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_pl.

doprowadziło do powstania dość zamkniętego ekosystemu z przewagą systemów zastrzeżonych i strażników dostępu. Najlepszym przykładem jest dyrektywa e-commerce¹² (wdrożona w Polsce w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną), która w niezmiennym kształcie funkcjonuje do chwili obecnej i dopiero wejście w życie DSA¹³ wprowadzi nowe zasady odpowiedzialności pośredników internetowych.

Dzisiaj, gdy jesteśmy na początku drogi powstawania światów wirtualnych i transformacji w kierunku Web 4.0, to najlepszy moment na wprowadzenie pewnych zasad, które pozwolą na transparentne i sprawiedliwe zabezpieczenie interesów unijnych przedsiębiorców. W ocenie Komisji mamy bowiem do czynienia z kształtowaniem się podobnej sytuacji, w której globalne korporacje inwestują na wielką skalę w podstawowe technologie, rejestrują znaki towarowe i de facto ustanawiają obowiązujące w branży standardy, korzystając ze swojej pionierskiej pozycji. W ocenie Komisji, cyt.: „Unijny ekosystem światów wirtualnych jest rozdrobniony, nie ma znaczących przedstawicieli w niektórych kluczowych obszarach i ma ograniczone zdolności inwestycyjne. Istnieje ryzyko, że w przyszłości dostęp do światów wirtualnych będzie strzeżony przez niewielkie grono dużych graczy, którzy stworzą bariery wejścia na ten wschodzący rynek i wykluczą z niego unijne start-upy i MŚP. Taki zamknięty ekosystem z przewagą systemów zastrzeżonych może mieć jednocześnie negatywny wpływ na ochronę informacji i danych osobowych, cyberbezpieczeństwo, wolność i otwartość światów wirtualnych. Ważne jest, aby unijnym start-upom i MŚP stworzyć warunki ramowe sprzyjające wprowadzaniu innowacji, a użytkownikom i twórcom treści zapewnić ochronę

w internecie i możliwość bezpiecznego angażowania się w światy wirtualne”.

Komisja Europejska uważa, że UE koniecznie musi być obecna w procesie rozwoju światów wirtualnych i w zarządzaniu nimi oraz odgrywać wiodącą rolę, podejmując ważne wyzwania w zakresie m.in. ustanawiania norm, budowy infrastruktury oraz uwzględniania aspektów prawnych, gospodarczych, społecznych i etycznych.

Z przedstawionych założeń Komisji wyłania się praktyczna potrzeba działania na poziomie UE. Rozwój światów wirtualnych i Web 4.0 jest silnie powiązany z rynkiem wewnętrznym – działalność przedsiębiorstw i dostęp użytkowników do usług ma wymiar transgraniczny. Ponadto skala inwestycji prywatnych i publicznych potrzebnych do rozwoju światów wirtualnych i Web 4.0 znacznie wykracza poza możliwości poszczególnych państw członkowskich. Wspólne unijne podejście może zapewnić przedsiębiorstwom i konsumentom korzyści ze skali rynku wewnętrznego i zapobiec nieskoordynowanym inicjatywom krajowym.

Do jakiego celu ma – w ocenie Komisji – zmierzać inicjatywa i w jaki sposób Komisja chce go osiągnąć?

¹² Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=celex:32000L0031>.

¹³ Rozporządzenie o usługach cyfrowych, patrz. przypis nr 6.

Wizja UE dotycząca tej inicjatywy – służącej wspieraniu wspólnego podejścia do światów wirtualnych i Web 4.0 – ma następujące nadrzędne cele:

1. Zaoferowanie obywatelom możliwości bezpiecznego, ufnego i odpowiedzialnego angażowania się i czerpania korzyści ze światów wirtualnych, które są zgodne z unijnymi wartościami, stylem życia i zasadami, a jednocześnie pozwalają użytkownikom swobodnie decydować, jak i kiedy korzystać z tożsamości cyfrowej oraz danych i zasobów cyfrowych. W ramach inicjatywy określone zostaną zasady i działania na rzecz wzmocnienia pozycji obywateli w światach wirtualnych oraz promowania różnorodności kulturowej, równości i niedyskryminacji.
2. Stworzenie odpowiedniego środowiska do inwestycji w badania naukowe i innowacje oraz wdrażanie, integrację i zwiększanie skali technologii sprzyjających budowie światów wirtualnych, ułatwienie unijnym start-upom i MŚP dostępu do finansowania oraz dbanie o unijny sektor kultury i sektor kreatywny.
3. Przeanalizowanie aspektu biznesowego pod kątem budowania bezpiecznych, zrównoważonych i sprawiedliwych światów wirtualnych w celu:
  - a. pobudzenia zrównoważonej konkurencyjności europejskiego przemysłu;
  - b. propagowania skutecznego wykorzystywania rozwiązań ze światów wirtualnych przez unijne przedsiębiorstwa i organy publiczne;
  - c. wprowadzenia kluczowych przekrojowych czynników usprawniających – definiowanych przez Komisję jako odpowiednie modele zarządzania zapewniające UE wiodącą rolę.

Proaktywna rola UE ma zapewnić rozwój światów wirtualnych przez:

- ustalanie rządzących nimi norm,
- wspieranie niezbędnej puli talentów,
- wspieranie rozwoju umiejętności twórców i specjalistów w dziedzinie technologii,
- ustrukturyzowane i trwałe prognozowanie w zakresie kluczowych technologii,
- wpływanie na globalny kształt tego szybko rozwijającego się ekosystemu na podstawie zasad otwartości i interoperacyjności oraz wartości UE,
- podjęcie równoległych prac nad sprawną i odporną infrastrukturą łączności, która będzie potrzebna do funkcjonowania światów wirtualnych – w uzupełnieniu inicjatywy dotyczącej metawersum.

W opisanych powyżej celach Komisji szukałam zapisu o wspieraniu ochrony praw własności intelektualnej, która zapewni bezpieczne inwestowanie w metawersum. Jedyne, który może tego dotyczyć, to „wspieranie niezbędnej puli talentów”.

Wydaje się on jednak niewystarczający. Również zapis o „wspieraniu umiejętności twórców i specjalistów w dziedzinie technologii” nie zawiera gwarancji o zapewnieniu odpowiedniej ochrony praw własności intelektualnej. Wśród wymienionych

wcześniej kluczowych aktów prawnych próżno szukać dyrektywy INFOSOC czy dyrektywy DSM.

Niemniej Komisja uważa, że inicjatywa z tak sformułowanymi celami prawdopodobnie będzie skutkować rozwojem światów wirtualnych i internetu Web 4.0 zgodnych z wartościami i zasadami UE, w których obywatele i przedsiębiorstwa będą dysponować niezbędnymi narzędziami, umiejętnościami i informacjami, aby w pełni czerpać korzyści i wykorzystywać możliwości. W ocenie Komisji, cyt.: „Inicjatywa pozwoli również ukierunkować działania normalizacyjne i osiągnąć lepszą interoperacyjność między światami wirtualnymi, dając użytkownikom indywidualnym i korporacyjnym większą swobodę wyboru i możliwość przeniesienia tożsamości cyfrowej oraz danych i aktywów cyfrowych między różnymi światami wirtualnymi. Oczekuje się, że inicjatywa stworzy więcej możliwości unijnym podmiotom branżowym w całym łańcuchu wartości, np. unijnym dostawcom komponentów sprzętu i oprogramowania, integratorom systemów i twórcom treści. Pozwoli to na lepszą koordynację inwestycji, zarówno publicznych, jak i prywatnych, we wdrażanie światów wirtualnych w ekosystemach przemysłowych, w obszarach społecznych oraz w sektorze publicznym. Przedsiębiorstwa typu start-up odniosą korzyści ze środków umożliwiających im zwiększenie skali działalności w światach wirtualnych. Obywatele zyskają dzięki inicjatywie większe możliwości korzystania ze światów wirtualnych, a bardziej immersyjne i angażujące sposoby nauki i szkolenia w różnych kontekstach pozwolą im skuteczniej rozwijać swoje umiejętności”.

Komisja zamierza brać czynny udział w monitorowaniu rozwoju metawersum przez koordynację prac wszystkich zaangażowanych służb. Komisja planuje regularne (cztery razy w roku) składanie sprawozdań z postępów w realizacji poszczególnych działań objętych inicjatywą. Komisja będzie omawiać rozwój światów wirtualnych również w ramach procedur komitetowych dotyczących programów „Horyzont Europa”, „Kreatywna Europa” i „Cyfrowa Europa”. Komisja zbada ponadto

możliwe sposoby ustanowienia mechanizmu monitorowania, aby lepiej zrozumieć wpływ na obywateli, użytkowników, ewolucję rynków oraz nowe osiągnięcia technologiczne.

Ponieważ przedmiotowy akt miał charakter nielegislacyjny, do przygotowania inicjatywy nie była wymagana ocena jego skutków. Komisja jednak podkreśla, że to nie wyklucza możliwości oceny skutków działań powiązanych z tą inicjatywą w przyszłości, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi lepszego stanowienia prawa. Komisja deklaruje, że w ramach inicjatywy zostaną uwzględnione opinie uzyskane w odpowiedzi na zaprezentowane w artykule zaproszenie do zgłaszania uwag, wyniki ukierunkowanych konsultacji, a także dostępne badania i sprawozdania.

Na konsultacje umożliwiające 150 obywatelom UE z różnych środowisk kształtowanie przyszłej wizji UE dla światów wirtualnych złożyły się trzy panele obywatelskie na temat światów wirtualnych w terminach: 24–26 lutego (Bruksela), 10–12 marca (online), 21–23 kwietnia (Bruksela). W ramach tych paneli przedstawiono wspólną wizję i główne zasady rozwoju światów wirtualnych oraz sformułowano zbiór zaleceń dotyczących dalszych działań. Ponadto przeprowadzono:

- warsztaty z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu 10 lutego 2023 roku w celu uzyskania opinii młodych ludzi;
- warsztaty w ramach Tygodnia Kodowania w celu zaangażowania nauczycieli – w marcu 2023 roku;
- konsultacje w celu wspólnych ustaleń z przedstawicielami branży i środowisk naukowych w pierwszej połowie 2023 roku;
- dwa ukierunkowane warsztaty z przedstawicielami branży, zorganizowane przez DG CONNECT we współpracy z innymi dyrekcjami generalnymi w styczniu i lutym 2023 roku;
- ukierunkowane warsztaty z udziałem przedstawicieli środowisk akademickich i badawczych w lutym 2023 roku;
- dwa warsztaty wykorzystujące koalicję przemysłową w zakresie rzeczywistości wirtualnej

i rzeczywistości rozszerzonej (VR/AR) jako podstawę partnerstw branżowych – w marcu 2023 roku.

Komisja planuje ponadto serię paneli obywatelskich, podczas których umożliwi reprezentatywnej grupie obywateli UE przedstawienie zaleceń politycznych z perspektywy obywateli. Ponadto w ramach ukierunkowanych warsztatów zostaną zebrane opinie zainteresowanych stron ze środowisk przemysłowych i naukowych. Komisja prowadzi konsultacje z szerokim gronem zainteresowanych stron stosownie do ich zainteresowań i wiedzy specjalistycznej w dziedzinie światów wirtualnych. Należą do nich: osoby fizyczne, organy publiczne (na szczeblu państw członkowskich oraz na poziomie regionalnym i lokalnym, a także organizacje międzynarodowe), przedsiębiorstwa (duże przedsiębiorstwa, MŚP, mikroprzedsiębiorstwa, osoby samozatrudnione, firmy konsultingowe), instytucje naukowe, organy normalizacyjne, organizacje pozarządowe i partnerzy społeczni oraz przedstawiciele wolnych zawodów i rzemiosł (izby handlowe, związki zawodowe i inni przedstawiciele wolnych zawodów).

Podsumowanie

W dokumencie Komisji nie znalazłam odwołań do potrzeby regulacji powiązań na styku metawersum ze sztuczną inteligencją – co może być związane z tym, że akt o sztucznej inteligencji jest w fazie prac legislacyjnych UE. W mojej ocenie istnieje jednak silna potencjalna synergia między nimi. Z tego względu styk metawersum i generatywnej sztucznej inteligencji powinien być przedmiotem pogłębionej symulacji pod kątem możliwości wystąpienia efektów niepożądanych – w kontekście ochrony praw podstawowych obywateli UE.

Na zakończenie warto jeszcze raz podkreślić, że choć **Komisja dostrzega wartość europejskiego dziedzictwa kulturowego, w dokumencie nie jest poruszona kwestia ochrony praw własności intelektualnej, a problem ochrony danych osobowych sprowadza się do odwołania do RODO.** W mojej ocenie zgodnie z argumentami

powołanymi w pierwszej części artykułu **działania w metawersum podlegają reżimowi ochrony danych osobowych oraz ochronie praw własności intelektualnej wynikającej z umów międzynarodowych, prawa unijnego oraz prawa krajowego państw członkowskich chroniących prawa własności intelektualnej w zakresie, w którym prawa te nie podlegają harmonizacji na poziomie UE.**

WYROK NSA – PUODO VS MORELE.NET

Uchylenie kary pieniężnej 2,8 mln zł nałożonej przez PUODO na Morele.net – wnioski dla praktyki.

MONIKA SUSZAŁKO – RADCZYNI PRAWNA,
PARTNER W LUBASZ I WSPÓLNICY
– KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH

Naczelny Sąd Administracyjny 9 lutego 2023 roku w wyroku wydanym po rozpatrzeniu skargi kasacyjnej Morele.net sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 września 2020 roku¹⁴ uchylił decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej PUODO) z dnia 10 września 2019 roku¹⁵, którą na Morele.net została nałożona kara pieniężna w kwocie 2 830 410 złotych w związku z nieprawidłowym przetwarzaniem danych osobowych.

Podstawą do nałożenia kary na Morele.net było uznanie przez PUODO, że spółka naruszyła podstawowe zasady przetwarzania danych osobowych określone w art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej RODO. W szczególności zaś naruszenie zasady poufności (art. 5 ust. 1 lit. f RODO) poprzez to, że **spółka zaniechała dobrania skutecznych środków technicznych i organizacyjnych** na poziomie kontroli dostępu i uwierzytelniania oraz monitorowania ruchu sieciowego w środowisku produkcyjnym.

Głównym zarzutem w zakresie nieodpowiedniego doboru odpowiednich środków było stosowanie przez Morele.net uwierzytelniania jednokrotnego (loginu i hasła) przy uzyskiwaniu dostępu do panelu

pracownika spółki co – w ocenie organu – skutkowało niewystarczającym zabezpieczeniem przed nieautoryzowanym dostępem do danych osobowych 2 200 000 osób.

Morele.net sp. z o.o. przebyła długą drogę proceduralną do chwili ujawnienia naruszenia w 2018 roku, podnosząc różnego rodzaju argumenty na swoją obronę na każdym etapie postępowania. Ostateczne rozstrzygnięcie w tej sprawie wydał Naczelny Sąd Administracyjny, który w uzasadnieniu wyroku rozważył w szczególności zarzuty podnoszone przez skarżącą wobec postępowania przeprowadzonego przez PUODO i Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Z rozważań tych płyną następujące ogólne wnioski praktyczne dla stosujących przepisy RODO:

1. **Samo wystąpienie naruszenia na skutek działania przestępczego osoby trzeciej nie może automatycznie prowadzić do penalizowania administratora danych osobowych.** Ocena odpowiedzialności administratora danych osobowych powinna następować z uwzględnieniem sytuacji hipotetycznej, planowanego lub dokonywanego przetwarzania, gdzie antycypuje się mogące wystąpić zagrożenia. Fakt, że zagrożenie zmaterializowało się i w jego wyniku nastąpiło naruszenie, nie powinien mieć wpływu na ocenę prawidłowości wcześniej podjętych przez administratora działań w celu zapewnienia przetwarzaniu danych osobowych odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

¹⁴ Sygn. akt II SA/Wa 2559/19

¹⁵ ZSPR.421.2.2019; ZSPR.405.67.2019

2. Rozstrzygnięcie NSA **potwierdza i podkreśla istotę przyjętego w RODO podejścia opartego na ryzyku (*risk based approach*)**, które manifestuje się w podstawowym obowiązku administratorów danych osobowych dokonania analizy ryzyka, jakie przetwarzanie danych osobowych może generować dla praw lub wolności osób fizycznych, których dane dotyczą, i **dobrze w świetle wniosków tej analizy odpowiednich środków organizacyjnych i technicznych dla danej czynności przetwarzania.**

Dobór środków uwzględniać musi, zgodnie z brzmieniem art. 32 ust. 1 RODO, stan wiedzy technicznej i koszt wdrażania aktualne na chwilę dokonywania oceny, a także charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania. Ze względu na zmianę technologii w czasie, przesłanki stanu wiedzy technicznej i kosztu wdrożenia należy oceniać cyklicznie, a w konsekwencji okresowo dokonywać rewizji zastosowanych środków.

3. Weryfikacja tego, czy środki zostały dobrane w sposób właściwy, następuje w toku postępowania administracyjnego przed PUODO. Jednak brak ustalenia w przepisach katalogu środków organizacyjnych i technicznych sprawia, że **organ każdorazowo zobowiązany jest do dokonania oceny dobranych przez administratora środków w okolicznościach stanu faktycznego konkretnej sprawy.** W tym celu musi po pierwsze dokładnie ustalić stan faktyczny sprawy, po drugie zaś dokonać jego obiektywnej, uwzględniającej stan wiedzy technicznej i koszty wdrożenia oceny. **Aby zapewnić obiektywność oceny, organ musi wykazać, że dysponuje kadrami o odpowiednich kompetencjach lub odwołać się do kompetencji biegłego z określonej dziedziny.**

Co istotne, organ administracyjny, decydując się na niekorzystanie w toku postępowania

z opinii biegłego z wiedzą specjalistyczną, nie może ograniczyć się wyłącznie do autorytatywnego stwierdzenia, że sam taką wystarczającą wiedzę ma. W ocenie NSA organ powinien być w stanie uprawdopodobnić, iż w rzeczywistości ma wiedzę, która nie tylko subiektywnie, lecz także obiektywnie, z zachowaniem wymaganej przez art. 8 § 1 k.p.a. bezstronności, pozwala na dokonanie oceny okoliczności sprawy, a zwłaszcza weryfikację procesu przeprowadzenia analizy ryzyka i doboru środków organizacyjnych i technicznych.

W konsekwencji NSA uznał, że błędem było oddalenie przez organ wniosku Morele.net o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na następujące okoliczności:

- a) ustalenia standardów technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa;
- b) oceny, czy środki techniczne i organizacyjne stosowane przez spółkę odpowiadały standardom środków bezpieczeństwa w działalności gospodarczej przedsiębiorców w obszarze e-commerce o skali i charakterze podobnym do skali i charakteru działalności Morele.net;
- c) oceny, czy środki techniczne i organizacyjne były odpowiednie, uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia.

Jak stwierdzono w uzasadnieniu wyroku: „Prezes UODO powinien mieć na uwadze, że w postępowaniu w przedmiocie nałożenia sankcji dochodzi do **kumulacji roli oskarżyciela, podmiotu orzekającego, a w przypadku odmowy skorzystania z art. 84 k.p.a. – także biegłego.** Ta kumulacja ról procesowych nie jest sama w sobie zakazana; jest ona związana z samą istotą postępowania

administracyjnego. Niemniej przyjęte rozwiązanie prawne wymaga od Prezesa UODO nie tylko ustalenia okoliczności sprawy, lecz także prowadzenia postępowania w sposób bezstronny i budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (art. 8 § 1 k.p.a.). W praktyce obowiązek ten wiąże się z nakazem respektowania uprawnień proceduralnych strony postępowania”.

Jeśli zatem PUODO zdecydował, że zaniecha w toku postępowania administracyjnego korzystania ze specjalistycznej wiedzy biegłego i oprze się na kompetencjach własnych, powinien udokumentować takie działanie oraz przyjęty tok rozumowania w sposób odpowiadający standardom przyjętym w opiniach prezentowanych przez biegłych. Tylko takie działanie daje stronie postępowania możliwość dokonania weryfikacji i odniesienia się do ocen stanowiących podstawę decyzji wydanej przez organ.

W sprawie Morele.net prezes UODO nie wytworzył żadnego dokumentu stanowiącego wnioski z analizy standardu środków bezpieczeństwa stosowanych przez spółkę, ograniczając się jedynie do ogólnego, bez odniesienia do konkretów stanu faktycznego, wskazania na standardy przyjęte przez organizacje certyfikujące czy opracowujące standardy branżowe.

4. Określona w art. 5 ust. 2 RODO zasada rozliczalności nakładająca na administratora obowiązek wykazania, że przestrzega przepisów rozporządzenia, nie może być odczytywana jako absolutna. Wyrok wskazuje, że zasada rozliczalności musi być interpretowana w ramach, jakie wyznaczają przepisy postępowania

administracyjnego, w szczególności w zakresie gwarancji ochrony interesów strony w postępowaniu o charakterze sankcyjnym.

Art. 81a § 1 k.p.a. przewiduje nakaz rozstrzygnięcia wątpliwości faktycznych na korzyść strony, a w doktrynie wskazuje się, że art. 81a § 1 k.p.a. ma zastosowanie do postępowań administracyjnych w sprawie szeroko rozumianych sankcji administracyjnych¹⁶. Zatem skoro organ nie uwzględnił wniosku strony o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego i nie udokumentował w żaden sposób dokonanego przez siebie wnioskowania wymagającego wiedzy specjalistycznej, należy przyjąć, że strona została zaskoczona przyjętymi ustaleniami faktycznymi i pozostawiona bez możliwości ich weryfikacji. Co więcej, prezes UODO po dokowaniu własnych ustaleń nie zwrócił się do strony o złożenie wyjaśnień w tym zakresie, czym naruszył art. 7 k.p.a. nakładający **obowiązek podejmowania z urzędu wszelkich czynności mających na celu wyjaśnienie stanu faktycznego. Powołanie się na zasadę rozliczalności nie może prowadzić do odstąpienia od wynikającej z art. 7 k.p.a. zasady prawdy obiektywnej.**

5. Stosowanie określonych w art. 25 ust. 1 RODO wytycznych w zakresie **data protection by design to proces ciągły, który powinien obejmować wszystkie aspekty określonej czynności przetwarzania danych osobowych i być cyklicznie powtarzany.**

W uzasadnianiu wyroku kasacyjnego NSA nie zgodził się z zarzutami Morele.net w zakresie dowolności oceny dowodów dokonanej przez PUODO i uznał, że prezes UODO przekonująco uzasadnił, że spółka co prawda wdrażała

¹⁶ Za wyrokiem NSA cytowana tam literatura: M. Stahl, M. Karcz-Kaczmarek, *Ochrona praw jednostki na płaszczyźnie nowych zasad ogólnych Kodeksu postępowania administracyjnego* [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego po zmianach w latach 2017–2019*, red. M. Błachucki, G. Sibiga, Warszawa 2020, s. 51.

prawidłowo zalecenia w zakresie zidentyfikowanych już podatności w kodzie oprogramowania, który służy do przetwarzania danych osobowych, jednak nie dokonywała całościowej oceny *ex ante*. Proces dokonywania bieżącej oceny zgodności w ramach *data protection by design* nie był w żaden sposób sformalizowany, a okoliczności faktyczne nie wskazują, by w ogóle był dokonywany w sposób systematyczny. Takie podejście Morele.net spowodowało, że dokonana przez PUODO ocena, iż spółka w sposób niewystarczający oceniła zdolność do ciągłego zapewnienia poufności, jest prawidłowa.

6. Administrator zobowiązany jest do wykazania spełnienia zasad przetwarzania danych osobowych określonych w art. 5 RODO, w tym w szczególności zasady legalności i rzetelności, również po zakończeniu przetwarzania danych osobowych w ramach określonej czynności przetwarzania.

Spółka Morele.net w toku postępowania nie była w stanie wskazać, na jakiej podstawie przetwarzała dane osobowe z wniosków ratalnych. Jednocześnie podnosiła, iż ten proces przetwarzania danych osobowych został już zakończony, co powoduje, że administrator nie jest zobligowany do wskazania i udokumentowania podstaw przetwarzania danych osobowych.

NSA nie zgodził się z taką argumentacją, wskazując, że mogłaby ona prowadzić do unikania odpowiedzialności administratorów za naruszenia ochrony danych osobowych, ograniczenia kompetencji PUODO oraz ograniczenia praw osób, których dane dotyczą. Wystarczyłoby bowiem tylko zakończyć określoną czynność przetwarzania danych osobowych i usunąć bazę danych.

NSA wskazał, że do przetwarzania danych osobowych prawodawca zaliczył także ich

usuwanie, a zatem proces usuwania danych przez administratora musi odpowiadać wymogom wskazanym w art. 5 RODO. Tymczasem dokonany przez Morele.net proces usuwania bazy danych z wniosków ratalnych nie był poprzedzony żadną udokumentowaną analizą oraz nie został dokonany na podstawie obowiązujących w spółce procedur określających zasady i okresy usuwania danych osobowych wynikające z przepisów prawa lub celów administratora.

Jak wynika z powyższego, rozstrzygnięcie Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie Morele.net jest wielowątkowe i pozwala na wyciągnięcie przez administratorów różnorodnych wniosków w zakresie praktycznego stosowania przepisów RODO.

W żadnym wypadku wyroku tego nie należy jednak ocenić jako rozstrzygnięcia wskazującego na to, że Morele.net w prawidłowy sposób zaprojektowała i dokonywała przetwarzania danych osobowych swoich klientów. Tego, czy zastosowane przez Morele.net środki organizacyjne i techniczne były prawidłowe, ostatecznie nie dowiadujemy się ze względu na niewłaściwie poprowadzone przez PUODO postępowanie dowodowe.

SZTUCZNA INTELIGENCJA – PRACE LEGISLACYJNE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO NAD EU AI ACT

MARZENNA WOJCIECHOWSKA

W artykule inauguracyjnym pierwszy numer Kwartalnika w 2021 roku wiele miejsca poświęciliśmy opisowi pierwszych projektów sztucznej inteligencji zasadniczych dla branży wydawniczej, takich jak ChatGPT czy programy Google poprzedzające Barda. W kolejnych numerach informowaliśmy o inicjatywie Komisji Europejskiej i przebiegu procesu legislacyjnego rozporządzenia: akt o sztucznej inteligencji, a także o rozwoju programów generatywnej sztucznej inteligencji i reakcji rynku na dużą popularność tych programów. Aktualnie w przededniu uchwalenia rozporządzenia przez Parlament Europejski analizujemy tekst aktu i zaproponowane przez sprawozdawców Parlamentu Europejskiego poprawki. Przypominamy, że podstawowym założeniem aktu jest podział rodzajów sztucznej inteligencji w zależności od ryzyka, jakie wiąże się z jej stosowaniem. W ramach stworzonej piramidy ryzyka dokonuje się podziału na cztery główne grupy. Grupa pierwsza są to projekty związane z minimalnym ryzykiem. Grupa druga obejmuje projekty związane ze średnim ryzykiem. Grupa trzecia to projekty wysokiego ryzyka. Ostatnia czwarta grupa to projekty z nieakceptowalnym ryzykiem.

Z każdą z przedstawionych wyżej grup wiąże się propozycja przyjęcia odmiennych regulacji. W pierwszej grupie nie tworzyłoby się żadnych zakazów, w drugiej grupie obowiązywałyby jedynie zasady transparentności. W grupie trzeciej systemy AI podlegałyby restrykcyjnym regulacjom,

a systemy AI zakwalifikowane w grupie czwartej jako nieakceptowalne ryzyko byłyby zakazane w ogóle.

Podsumowując przedstawiony projekt aktu nastawionego w ogólnym kierunku na dobro człowieka, sztuczna inteligencja ma być godna zaufania i zawierać mechanizmy chroniące zdrowie, bezpieczeństwo, prawa podstawowe oraz demokrację przed jej szkodliwymi skutkami. Wielu ekspertów przestrzega jednak przed negatywnymi skutkami niektórych rodzajów sztucznej inteligencji, a przede wszystkim przed jej generatywnymi modelami¹⁷. **Nie chciałabym wieszczyć apokaliptycznych wizji, że sztuczna inteligencja przejmie kontrolę nad światem, ale opcja polegająca na tym, że grupa osób kontrolująca sposób działania algorytmów sztucznej inteligencji taką władzę przejmie lub będzie próbowała ją przejąć – niestety wydaje mi się wysoce prawdopodobna.** W pełni zgadzam się z opinią wyrażoną w Theguardian.com: „Według ekspertów niszczący skutek potężnej sztucznej inteligencji nie będzie przypominał eksplozji bomby nuklearnej, a raczej powolne opady radioaktywne, które spowodują postępującą degradację społeczeństwa”.

Przyjrzyjmy się zatem, jakie praktyki zostaną zakazane lub ograniczone zgodnie z przyjętą w projekcie rozporządzenia zasadą kwalifikacji towarów i usług w zależności od poziomu ryzyka, jakie może generować sztuczna inteligencja.

W grupie niedopuszczalnego ryzyka znalazły się systemy AI o niedopuszczalnym poziomie ryzyka dla bezpieczeństwa ludzi, takie jak te wykorzystywane

¹⁷ <https://www.theguardian.com/technology/2023/jun/03/ai-danger-doomsday-chatgpt-robots-fears>
<https://wyborcza.biz/biznes/7,177150,29876050,czy-wydawcy-prasy-sami-ukreca-sobie-szubienice-sztuczna-inteligencja.html?>

do oceny społecznej (klasyfikowanie ludzi na podstawie ich zachowań społecznych lub cech osobistych). Postowie PE rozszerzyli wykaz zakazanych praktyk o inwazyjne i dyskryminujące zastosowania sztucznej inteligencji, takie jak:

- stosowanie w przestrzeni publicznej systemów zdalnej identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym;
- stosowanie w przestrzeni publicznej systemów zdalnej identyfikacji biometrycznej post-factum, z jednym wyjątkiem dotyczącym ścigania poważnych przestępstw, z uprzednią zgodą sądu;
- stosowanie systemów kategoryzacji biometrycznej wykorzystujących cechy wrażliwe (np. płeć, rasa, pochodzenie etniczne, status obywatelski, religia, orientacja polityczna);
- stosowanie systemów prognozowania kryminologicznego (na podstawie profilowania, lokalizacji lub wcześniejszych zachowań przestępczych);
- stosowanie systemów rozpoznawania emocji wykorzystywane w egzekwowaniu prawa, zarządzaniu granicami, miejscu pracy i instytucjach edukacyjnych;
- nieukierunkowane pobieranie obrazów twarzy z internetu lub nagrań telewizji przemysłowej do tworzenia baz danych rozpoznawania twarzy (naruszanie praw człowieka i prawa do prywatności).

Do grupy systemów wysokiego ryzyka zalicza się systemy sztucznej inteligencji, które przynoszą znaczne szkody dla zdrowia, bezpieczeństwa, praw podstawowych lub środowiska. Wykaz systemów wysokiego ryzyka w trakcie prac w Parlamencie Europejskim został uzupełniony o systemy sztucznej inteligencji wykorzystywane do wpływania na wyborców i wyniki wyborów oraz systemy rekomendacji wykorzystywane przez platformy mediów społecznościowych (bardzo duże platformy

z ponad 45 milionami użytkowników w rozumieniu DSA)¹⁸.

Z kolei **w grupie średniego i niskiego ryzyka** dotyczącego głównie usług i towarów sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia dostawcy takich usług i towarów mieliby dodatkowe obowiązki.

Dostawcy modeli generatywnych takich jak ChatGPT musieliby oceniać i ograniczać potencjalne ryzyko (dla zdrowia, bezpieczeństwa, praw podstawowych, środowiska, demokracji i praworządności). Mieliby także rejestrować swoje modele w unijnej bazie danych przed ich wprowadzeniem na rynek Unii. Generatywne systemy sztucznej inteligencji, oparte na takich modelach jak ChatGPT, musiałyby spełniać wymogi przejrzystości. Konieczne będzie ujawnianie, że treści wygenerowała sztuczna inteligencja (włącznie z pomocą w odróżnianiu tak zwanych głębokich fałszywych obrazów – *deep fake* od prawdziwych) oraz wprowadzanie zabezpieczeń przed generowaniem nielegalnych treści.

Z punktu widzenia interesów wydawców najważniejszy jest nakaz publikowania szczegółowych podsumowań danych chronionych prawem autorskim, które wykorzystano do szkolenia tych systemów.

Wydaje się, że jest to wymóg szczególnie istotny zarówno z uwagi na ochronę praw autorskich, jak i potrzebę oceny wiarygodności danych wykorzystywanych do trenowania systemu. Wielu z moich znajomych (znanych postaci ze świata muzyki, literatury i filmu) poprosiło ChatGPT o przygotowanie informacji na swój temat – po czym efekt tej pracy publikowali w mediach społecznościowych, wykazując istotne błędy w przygotowanych informacjach. Wiele z nich zupełnie odstawało od faktów. Prowadzi to do wniosku, że sztuczna inteligencja jako odzwierciedlenie niezbyt wartościowej zawartości publicznie dostępnych danych w mediach społecznościowych wypluwa z siebie

¹⁸ [EUR-Lex – 32022R2065 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

przetworzony mało wartościowy internetowy kontent.

Z informacji prasowych Parlamentu Europejskiego¹⁹ wynika, że w trakcie prac nad projektem aktu o sztucznej inteligencji posłowie dodali wyjątki obejmujące badania naukowe i komponenty sztucznej inteligencji dostarczane na licencjach typu *open source* oraz przepisy promujące tzw. piaskownice regulacyjne, czyli rzeczywiste środowiska ustanowione przez władze publiczne, w których testuje się sztuczną inteligencję przed wdrożeniem. Ułatwione ma być składanie skarg dotyczących systemów AI oraz łatwiejszy dostęp dla obywateli do wyjaśnień dotyczących decyzji opartych na systemach AI wysokiego ryzyka, które mają znaczący wpływ na ich prawa podstawowe. Posłowie zreformowali również zakres zadań Rady ds. Sztucznej Inteligencji. Miałyby ona monitorować sposób wdrażania przepisów dotyczących sztucznej inteligencji.

W dniu 14 czerwca 2023 roku Parlament Europejski 499 głosami za, przy 28 przeciw i 93 wstrzymujących się, przyjął stanowisko negocjacyjne w sprawie aktu o sztucznej inteligencji. Kolejnym etapem będą negocjacje z KE i Radą reprezentującą państwa członkowskie Unii w sprawie ostatecznego jego kształtu. Przepisy miałyby zagwarantować, że sztuczna inteligencja opracowywana i wykorzystywana w Europie będzie w pełni zgodna z prawami i wartościami Unii. Uregulują one kwestie sprawowania nadzoru przez człowieka, bezpieczeństwa, prywatności, przejrzystości, niedyskryminacji oraz dobrostanu społecznego i środowiskowego.

Poprawki dotyczące rozluźnienia zakazu stosowania sztucznej inteligencji do nadzoru biometrycznego, które pojawiły się dzień wcześniej i wywołały alarmy w wielu publikacjach prasowych, zostały odrzucone²⁰.

W rezultacie do najważniejszych zapisów aktu składających się na stanowisko PE, a które będzie podstawą do negocjacji w „trilogu” zaliczyć trzeba:

- zakaz używania sztucznej inteligencji (SI) do nadzoru biometrycznego, rozpoznawania emocji i prognozowania kryminologicznego;
- nakaz informowania, że treści zostały wygenerowane przez sztuczną inteligencję przy stosowaniu generatywnych systemów sztucznej inteligencji, takich jak ChatGPT;
- zaliczenie systemów sztucznej inteligencji wykorzystywanych do wpływania na wyborców podczas wyborów do grupy wysokiego ryzyka.

Zgodnie z zapowiedziami Komisji Europejskiej dalsze prace w „trilogu” rozpoczną się niezwłocznie i miejmy nadzieję, że Parlament Europejski przekona Radę i Komisję Europejską do utrzymania zasad kontroli sztucznej inteligencji zgodnych z wysoką ochroną praw podstawowych obywateli UE.

Uchwalenie aktu o sztucznej inteligencji w Europie wywołało duże zainteresowanie po drugiej stronie Atlantyku. Następnego dnia podczas przesłuchań w Komisji Senackiej poświęconej zbadaniu bezpieczeństwa systemów sztucznej inteligencji padły pytania o sposób klasyfikacji usług SI w zależności od stopnia ryzyka. Wątek ten pojawił się w pytaniu demokratycznego senatora ze stanu Delaware Christophera A. Coonsa²¹ skierowanym do Christiny Montgomery z IBM²². Całość niezmiernie interesującego przesłuchania w Senacie USA jest dostępna na kanale YouTube pod następującym linkiem: <https://www.youtube.com/watch?v=fP5YdyjTfG0>.

Cyt.:

„Senator Coons:

Pani Montgomery, zasiada Pani w radzie ds. etyki AI w firmie o długiej tradycji, która ma duże

¹⁹ <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20230609IPR96212/poslowie-gotowi-do-negocjacji-przepisow-o-bezpiecznej-i-przejrzystej-si>

²⁰ <https://wyborcza.biz/biznes/7,177150,29859224,czy-europoslowie-po-i-psl-chca-zdusic-demokracje-w-polsce-te.html?>

²¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Christopher_A._Coons

²² <https://www.linkedin.com/in/christina-montgomery-8776b1a/>

doświadczenie z AI. Naprawdę obawiam się, że generatywne technologie sztucznej inteligencji mogą podważyć wiarę w demokratyczne wartości i instytucje, które posiadamy. Chińczycy nalegają, aby sztuczna inteligencja była rozwijana w Chinach w celu wzmocnienia podstawowych wartości Komunistycznej Partii Chin w chińskim systemie. Martwię się o to, w jaki sposób promujemy sztuczną inteligencję, która wzmacnia i umacnia otwarte rynki, otwarte społeczeństwa i demokrację. W swoich zeznaniach opowiada się Pani za regulacjami dotyczącymi sztucznej inteligencji dostosowanymi do konkretnego sposobu wykorzystania technologii, a nie samej technologii. UE wprowadza ustawę o sztucznej inteligencji, która kategoryzuje produkty AI w oparciu o poziom ryzyka. Wszyscy na różne sposoby mówiliście, że postrzegacie wybory i kształtowanie wyników wyborów oraz dezinformację, która może wpływać na wybory, jako jeden z przypadków najwyższego ryzyka, który jest całkowicie przewidywalny. Jak dotąd bezskutecznie próbowaliśmy uregulować media społecznościowe po ewidentnie szkodliwym wpływie mediów społecznościowych na kilka ostatnich wyborów. Jakie ma Pani dla nas rady na temat tego, jakie podejście powinniśmy zastosować, i czy kierunek obrany przez UE jest właściwy, czy też nie?

Montgomery:

Koncepcja unijnej ustawy o sztucznej inteligencji jest bardzo spójna z koncepcją precyzyjnych regulacji, w których reguluje się wykorzystanie technologii w kontekście, więc absolutnie takie podejście ma mnóstwo sensu, to jest to, za czym opowiadałam się na początku, różne zasady dla różnych rodzajów ryzyka, więc w przypadku wyborów absolutnie każdy algorytm używany w tym kontekście powinien być zobowiązany do ujawnienia wszystkich wykorzystywanych danych i wydajności modelu. W przypadku wyborów absolutnie każdy algorytm wykorzystywany w tym kontekście powinien być zobowiązany do ujawnienia informacji na temat wykorzystywanych danych, wydajności modelu, wszystko w tym zakresie jest naprawdę ważne”.

Nie jest również zaskoczeniem, że duże firmy technologiczne zabierają głos w sprawie europejskiego prawa w sprawie sztucznej inteligencji, gdyż jest ona szczególnie istotnym segmentem globalnego rynku i całej sfery bezpieczeństwa oraz praw człowieka na całym świecie. Warto obserwować te głosy w dyskusji. Na przykład Jean-Marc Leclerc, dyrektor ds. polityki, rządu i regulacji UE w IBM, wydał następujące oświadczenie w sprawie głosowania nad UE AI Act w Parlamencie Europejskim:

„Dzisiejsze głosowanie w Parlamencie Europejskim w sprawie aktu prawnego UE w sprawie o sztucznej inteligencji oznacza znaczący postęp w kierunku przełomowego europejskiego zbioru przepisów dotyczących sztucznej inteligencji, który stanie się prawem. IBM wzywa decydentów do zachowania opartego na ryzyku podejścia Komisji do sztucznej inteligencji zgodnie z naszymi konsekwentnymi apelami na całym świecie o precyzyjne regulacje dotyczące sztucznej inteligencji, które naszym zdaniem są najlepszym sposobem ochrony ludzi i wartości przy jednoczesnym promowaniu innowacji. Zachęcamy negocjatorów UE do wprowadzenia czterech kluczowych ulepszeń w miarę postępów rozmów trójstronnych: stosowania podejścia opartego na ryzyku przy ocenie modeli fundamentów; zrównoważenie obowiązków między wdrażającymi a programistami; dostosowanie definicji «systemów SI» do OECD; i jasne zdefiniowanie sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, tak aby przechwytywane były tylko przypadki użycia naprawdę wysokiego ryzyka”.

Reasumując, wydaje się, że dalsze etapy procesu legislacyjnego aktu o sztucznej inteligencji przyniosą nam wiele emocji, oby z pozytywnym rezultatem.

SPRAWY W TSUE

MARZENNA WOJCIECHOWSKA

W dniu 29 marca 2023 roku odbyła się wstępna rozprawa w TSUE w sprawie uprawnień nadawców telewizyjnych i radiowych do rekompensaty na podstawie art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy INFOSOC – sprawa C-260/22. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Landgericht Erfurt (Niemcy) w dniu 19 kwietnia 2022 roku – w sprawie z powództwa Seven.One Entertainment Group GmbH przeciwko Corint Media GmbH. Jest to istotne orzeczenie, które w przypadku odpowiedzi sądu potwierdzającej uprawnienia nadawców jako kategorii podmiotów uprawnionych do pobierania wynagrodzenia od czystych nośników i urzędzeń służących do kopiowania może wpływać na konstrukcję art. 20 polskiej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie definiowania podmiotów uprawnionych do rekompensaty. Wydaje się, że nie dotyczy puli opłat, do których uprawnieni są wydawcy książek, czyli opłat reprograficznych, ale zmiany w obrębie art. 20 mogą się wiązać z dyskusją na temat całej regulacji. TSUE odpowie na sformułowane poniżej pytania prejudycjalne:

„1. Czy dyrektywę 2001/29/WE należy interpretować w ten sposób, że organizacje radiowe i telewizyjne są podmiotami bezpośrednio i pierwotnie uprawnionymi do godziwej rekompensaty przewidzianej w ramach tak zwanego wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy?

2. Czy w odniesieniu do ich prawa na podstawie art. 2 lit. e) dyrektywy 2001/29/WE organizacje radiowe i telewizyjne mogą być wyłączone z prawa do godziwej rekompensaty, o której mowa w art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE, ponieważ prawo do godziwej rekompensaty zgodnie z art. 5

ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE może im również przysługiwać ze względu na ich status producenta filmowego?

W przypadku udzielenia na pytanie drugie odpowiedzi twierdzącej:

3. Czy ogólne wyłączenie organizacji radiowych i telewizyjnych jest dopuszczalne, mimo że organizacje te w zależności od ich konkretnej oferty programowej częściowo nabywają prawa producenta filmowego jedynie w bardzo niewielkim zakresie (w szczególności w przypadku kanałów telewizyjnych z dużym udziałem programów licencjonowanych od osób trzecich), a częściowo w ogóle nie nabywają żadnych praw producenta filmowego (zwłaszcza nadawcy programów radiowych)?”.

Link do obserwowania dokumentów sprawy w TSUE:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=263393&pageIndex=0&doclang=PL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=22607995>

EUROPEJSKI AKT O WOLNOŚCI MEDIÓW

MARZENNA WOJCIECHOWSKA

Przedstawiony przez KE we wrześniu 2022 r. projekt Europejskiego aktu o wolności mediów (*European Media Freedom Act*) przechodzi przez kolejne etapy procesu legislacyjnego. Aktualnie projekt jest na etapie konsultacji w Radzie UE. Sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO) oczekuje na przyjęcie przez tę komisję oraz Komisję Kultury i Edukacji (CULT).

W dniu 16 maja 2023 roku na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu unijni ministrowie ds. mediów omówili ustawę o wolności mediów (EMFA). Wspierani sprawozdaniem z postępów szwedzkiej prezydencji w Radzie UE podzielili się kwestiami najważniejszymi dla swoich państw członkowskich. Większość uczestników posiedzenia z zadowoleniem przyjęła wysiłki Szwecji na rzecz zrównoważenia tekstu i przyznała, że porozumienie jest „w zasięgu ręki”, nadal istnieją elementy, które wymagają wyjaśnienia.

Założenia aktu i aktualizację procesu legislacyjnego przedstawialiśmy w poprzednich wydaniach Kwartalnika w numerze 1/2022 (str. 37)²³ oraz numerze 1/2023 (str. 25)²⁴. Przypomnijmy tylko jego najważniejsze cele, do których należą:

- ochrona niezależności redakcyjnej,
- niezależne media publiczne ze stabilnym i odpowiednim finansowaniem,
- ochrona treści medialnych w internecie wyrażona przez zabezpieczenie przed nieuzasadnionym usunięciem treści stworzonych zgodnie z normami zawodowymi.

W kwietniu 2023 roku na stronach PE opublikowano wyniki analizy projektu Europejskiego aktu o wolności mediów. Analizę wykonał Instytut

Europejskiego Prawa Mediów na zlecenie Komisji Kultury i Edukacji PE (CULT). Analiza szeroko omawia wątpliwości co do podstawy prawnej przyjęcia EMFA, prezentuje aspekty związane z nowymi instytucjami i nowymi kompetencjami „starych” instytucji oraz wątpliwości związane z przepisami EMFA, które odnoszą się do mediów publicznych, a także z problematyką egzekwowania przepisów aktu. Raport jest dostępny pod linkiem:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/733129/IPOL_STU\(2023\)733129_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/733129/IPOL_STU(2023)733129_EN.pdf)

²³ https://www.copyrightpolska.pl/docs/cp_kwartalnik_1_22.pdf

²⁴ https://www.copyrightpolska.pl/docs/cp_kwartalnik_1_23.pdf

UNIJNE PRAWO AUTORSKIE NA RZECZ OSÓB NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH – OCENA DYREKTYWY I ROZPORZĄDZENIA WDRAŻAJĄCYCH TRAKTAT Z MARRAKESZU

MARZENNA WOJCIECHOWSKA

W dniach 13 kwietnia–11 maja 2023 roku Komisja Europejska przeprowadziła konsultacje w celu dokonania oceny stopnia, w jakim dyrektywa i rozporządzenie, które wdrażają traktat z Marrakeszu, osiągnęły swoje cele. Stosownie do art. 10 ust. 1 dyrektywy wdrażającej traktat z Marrakeszu i art. 7 rozporządzenia wdrażającego traktat z Marrakeszu Komisja oceniła tę dyrektywę i to rozporządzenie, a do 11 października 2023 roku ma przedstawić w formie sprawozdania główne ustalenia dokonane w trakcie tej oceny.

Dyrektywa i rozporządzenie, które wdrażają traktat z Marrakeszu, są również istotne w kontekście zobowiązań UE wynikających z Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. W związku z tym w unijnej strategii na rzecz praw takich osób na lata 2021–2030 stwierdzono, że Komisja oceni dostępność utworów drukowanych dla osób z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem dyrektywy wdrażającej traktat z Marrakeszu.

W szczególności w ramach tej oceny Komisja przeanalizuje, w jaki sposób te dwa instrumenty prawne wpłynęły na dostępność wersji przystosowanych dla osób z upośledzeniem wzroku niedostępnych wcześniej utworów i nowo publikowanych utworów oraz w jaki sposób ułatwiły transgraniczną wymianę kopii utworów w formacie dającym dostęp do utworów drukowanych osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem. Ocena będzie w szczególności obejmowała wpływ systemów rekompensat, które istnieją w niektórych państwach członkowskich, na dostępność kopii utworów w formacie umożliwiającym odbiór osobom będącym beneficjentami

przedmiotowych przepisów oraz na transgraniczną wymianę takich kopii.

Komisja rozważy też ewentualny wpływ na komercyjną dostępność określonych utworów (lub innych przedmiotów objętych ochroną) w formatach umożliwiającym dostęp osobom będącym beneficjentami przedmiotowych przepisów. Ponadto w ocenie zostaną uwzględnione również inne obszary polityki powiązane z kwestią dostępności opublikowanych utworów, w szczególności europejski akt prawny w sprawie dostępności (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32019L0882>).

Akt ten zawiera wymóg, by wszystkie e-książki wprowadzane na rynek UE po 28 czerwca 2025 roku były dostępne w formatach umożliwiającym dostęp osobom będącym beneficjentami przedmiotowych przepisów.

Opinie dotyczące tej inicjatywy są dostępne na stronie:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13615-EU-copyright-law-for-blind-and-visually-impaired-people-evaluation-of-the-Marrakesh-Directive-and-Regulation_pl

W SKRÓCIE

MARZENNA WOJCIECHOWSKA

Akt w sprawie danych (Data Act)

15 maja 2023 roku podczas briefingu prasowego Komisja Europejska przedstawiła aktualne informacje na temat przebiegu i aktualnego stanu procesu legislacyjnego złożonego w dniu 23 lutego 2022 roku wniosku o wydanie rozporządzenia UE – aktu w sprawie danych. Proponowane rozporządzenie ma ustanawiać zharmonizowane przepisy dotyczące sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania. Celem jest usunięcie barier w dostępie konsumentów i przedsiębiorstw do danych w sytuacji, gdy ilość danych generowanych przez ludzi i maszyny rośnie wykładniczo i staje się kluczowym czynnikiem innowacji dla przedsiębiorstw (np. szkolenie algorytmów) i organów publicznych (np. kształtowanie inteligentnych miast). Proponowany akt ustanawia wspólne zasady regulujące wymianę danych generowanych przez korzystanie z produktów powiązanych lub powiązanych usług (np. internetu rzeczy, maszyn przemysłowych) w celu zapewnienia uczciwości umów o wymianie danych oraz umożliwienia organom sektora publicznego wykorzystywania danych przechowywanych przez przedsiębiorstwa w przypadku wyjątkowej potrzeby (np. stanu nadzwyczajnego w sytuacji nadzwyczajnej). Ponadto proponowana ustawa wprowadza nowe przepisy ułatwiające zmianę dostawcy usług w chmurze obliczeniowej i innych usług przetwarzania danych oraz wprowadza zabezpieczenia przed niezgodnym z prawem międzynarodowym przekazywaniem danych przez dostawców usług w chmurze.

Zarówno Rada, jak i Parlament zaproponowały istotne poprawki do tekstu Komisji, a obecnie pracują nad tekstem kompromisowym. Dyskusje koncentrują się m.in. na zdefiniowaniu rodzajów danych wchodzących w zakres ustawy, zapewnieniu,

by obowiązki w zakresie udostępniania danych nie zagrażały tajemnicom przedsiębiorstwa, dostosowaniu tekstu do przepisów już zapisanych w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych i ustawie o rynkach cyfrowych oraz określeniu praktycznych i finansowych szczegółów zmiany w chmurze.

***

Zwalczanie internetowego piractwa treści wydarzeń na żywo

W dniu 5 maja 2023 roku KE przyjęła tekst zaleceń w sprawie piractwa transmisji online. Zalecenia wprowadzają dynamiczne nakazy blokujące pirackie strony, są jednak oparte na dobrowolnym działaniu z wyraźnym zastrzeżeniem celu: „Niniejsze zalecenie nie ma zastosowania do jakiegokolwiek zgodnego z prawem wykorzystania treści, np. wykorzystania treści chronionych prawem autorskim w ramach ograniczeń i wyjątków oraz wykorzystania krótkich fragmentów zgodnie z art. 15 dyrektywy 2010/13/UE.

W rezultacie przyjętej ostatecznej treści zaleceń zwalczanie piractwa online może się okazać utrudnione lub nieskuteczne w zakresie blokowania stron mających częściowo legalny контент i/lub powołujące się na wyjątki i ograniczenia. Link do tekstu przyjętego zalecenia:

Zwalczanie internetowego piractwa treści wydarzeń na żywo (europa.eu): <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13654-Zwalczanie-internetowego-piractwa-tresci-wydarzen-na-zywo> pl.

***

Ważne orzeczenie w sprawie opłat od urzędzeń i czystych nośników

Po jedenastu latach przed Sądem Okręgowym w Warszawie zapadł wyrok zasądający na rzecz

Stowarzyszenia Artystów Wykonawców SAWP od firmy SONY ponad milion złotych z tytułu zaniżanych opłat. Opłaty te wnoszone są na podstawie art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i stanowią rekompensatę dla uprawnionych za dozwolony użytek chronionych utworów (kopia prywatna), artystycznych wykonań oraz innych przedmiotów ochrony. Z artykułu w Gazecie Wyborczej²⁵ informującej o wyroku wynika, że w sprawie została sporządzona opinia biegłego informatyka, która przesądziła, że takimi urządzeniami, od których powinna zostać wnie- siona wnoszona opłata, są komputery stacjonarne i przenośne oraz smartfony. Orzeczenie nie jest prawomocne. Więcej o wyroku napiszemy w kolejnym numerze Kwartalnika po opublikowaniu uzasadnienia orzeczenia.

***

Komisja Europejska zapowiada konsultacje społeczne w sprawie *Cyber Solidarity Act*

W dniu 20 kwietnia 2023 roku Komisja Europejska ogłosiła konsultacje dotyczące nowej inicjatywy legislacyjnej nazwanej *Cyber Solidarity Act*, która ma mieć status rozporządzenia. Konsultacje potrwać ośmiu tygodni i dla krajów z urzędowym językiem angielskim zakończą się 16 czerwca 2023 roku. Dla innych krajów termin ten zakończy się po upływie ośmiu tygodni od publikacji dokumentu aktu w języku urzędowym obowiązującym w danym państwie. Z dokumentu wynika, że planowane Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ma na celu wzmocnienie solidarności i zdolności Unii do wykrywania, przygotowania się na zagrożenia i incydenty związane z cyberbezpieczeństwem oraz reagowaniem na nie. Dla Polski czas 8-tygodniowych konsultacji zakończy się 20 lipca 2023 roku. Na dzień zamykania Kwartalnika obywatele UE przedstawili dziesięć opinii w sprawie.

Link do konsultacji:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13816-Cyber-Solidarity-Act_en

Tego samego dnia KE ogłosiła projekt zmieniający akt o cyberbezpieczeństwie – *Regulation (EU) 2019/881 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on ENISA (the European Union Agency for Cybersecurity) and on information and communications technology cybersecurity certification and repealing Regulation (EU) No 526/2013 (Cybersecurity Act)*.

Konsultacje odbywają się w analogiczny sposób jak opisany powyżej, tylko na innej stronie, pod adresem:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13815-The-Cyber-Skills-Proposal-Amendment_pl

***

Targi CYBERSEC FORUM/EXPO 2023 – kluczowe rozmowy o cyberbezpieczeństwie w Katowicach

Cyberbezpieczeństwo na świecie, a zwłaszcza w Europie, nigdy nie było aż tak ważne jak w ostatnim czasie. Pokazał to konflikt w Ukrainie, którego jednym z elementów jest wojna w cyberprzestrzeni. Świetną okazją do dyskusji na ten temat będzie CYBERSEC FORUM/EXPO 2023 w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach w dniach 21–22 czerwca 2023 roku.

Forum towarzyszące Targom to ważne wydarzenie dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa w nowych technologiach. Od 2015 roku CYBERSEC zapewnia przestrzeń do wymiany poglądów, dyskusji i prezentacji dotyczących największych wyzwań stojących nie tylko przed społeczeństwem, lecz także światem wirtualnym.

CYBERSEC to nie tylko FORUM – to również jedna z największych przestrzeni EXPO, która stwarza

²⁵ <https://wyborcza.pl/7,75410,29871029,czy-artystyci-zarobia-na-smartfonach-to-przelomowy-wyrok.html>

możliwość do rozwijania kontaktów biznesowych przedsiębiorcom z Polski i całego świata.

Podczas 17. edycji CYBERSEC FORUM/EXPO z hasłem przewodnim **PARTNERSHIPS FOR CYBER RESILIENCE** zaplanowano wiele ciekawych prelekcji. Większość tematów to kontynuacja zeszłorocznych rozważań na temat działania w jedności w celu zachowania cyberbezpieczeństwa oraz skupienia się na budowaniu cyberodporności – niezwykle ważnej w czasach niepokoju i niepewności, w jakich świat obecnie funkcjonuje. Wśród prelegentów zapowiedziano Jakoba Bunda z niemieckiego Instytutu Spraw Międzynarodowych

i Bezpieczeństwa oraz profesora Paula Timmersa z Uniwersytetu Oxford, specjalistów w temacie odpowiedzialności w cyberprzestrzeni i przekazywania zaufanych informacji. Jednym z wydarzeń towarzyszących konferencji CYBERSEC 2023 są **Admin Days i ECSO Cyber Investor Days**. **Admin Days** to cykl szkoleń, których organizatorami są Władcy Sieci oraz Axence. **ECSO Cyber Investor Days** to propozycja dla start-upów do prezentacji swoich pomysłów i nawiązania współpracy z potencjalnymi inwestorami. Podczas wydarzenia jury wyłoni dwa start-upy, które zostaną nominowane do europejskiego konkursu ECSO STARtup Award.

INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA

Przygotowania do tegorocznej repartycji opłat reprograficznych oraz zapowiedź wypłaty pozyskanych wynagrodzeń zagranicznych.

JĘDRZEJ MACIEJEWSKI

2 maja 2023 roku minął termin na przekazywanie przez wydawców danych do tegorocznej repartycji opłat reprograficznych. Dane o posiadanych przez wydawców w 2021 roku autorskich prawach majątkowych lub prawach pokrewnych oraz zsumowanej łącznej liczbie sprzedanych w 2021 roku egzemplarzy książek, druków kartograficznych lub muzycznych (do których wydawcy posiadali wówczas autorskie prawa majątkowe) są podstawą podziału zebranych w 2022 roku opłat reprograficznych oraz innych przychodów z praw (w tym także całości przychodów finansowych uzyskanych od tych opłat). Łącznie wydawcy zgłosili zimą i wiosną 2023 roku ponad 250 tys. tytułów, do których w 2021 roku (wciąż) przysługiwały im autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne.

W tym roku do podziału będzie rekordowa kwota 13,1 mln zł. 18 maja 2023 roku Zarząd Stowarzyszenia dokonał podziału tych środków na pulę dla poszczególnych kategorii wydawców, zgodnie z którym:

- 5,47 mln zł trafi do krajowych wydawców książek,
- 781,7 tys. zł trafi do krajowych wydawców kartograficznych,
- 254,5 tys. zł trafi do krajowych wydawców muzycznych,
- 473,7 tys. zł zostanie podzielone między zagranicznych wydawców książek, druków

kartograficznych lub muzycznych i wydawców prasowych,

- 6,12 mln zł trafi do Stowarzyszenia Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL, które podzieli je między krajowych wydawców prasowych i wydawców czasopism.

Dodatkowo niemal 760 tys. zł zostało przeznaczone na prowadzoną przez Stowarzyszenie działalność kulturalną i edukacyjną.

Zarząd Stowarzyszenia dokonał również podziału środków dla zagranicznych wydawców książek, druków kartograficznych lub muzycznych i dla wydawców prasowych, które zostały naliczone wydawcom z 23 krajów.

Z uwagi na zawarte przez Stowarzyszenie umowy i porozumienia z organizacjami zbiorowego zarządzania m.in. z Austrii, Litwy, Niderlandów, Niemiec, Szwajcarii czy Węgier środki przeznaczone dla wydawców z tych krajów zostaną doliczone do repartycji rekompensat z opłat reprograficznych dla polskich wydawców. Na podstawie przyjętych w czerwcu 2022 roku zmian w Regulaminie repartycji opłat reprograficznych, dodatkowo do polskich wydawców trafią środki zebrane w latach 2016–2018 (przed wejściem w życie tego Regulaminu), przeznaczone dla wydawców z krajów, w których nie ma organizacji zbiorowego zarządzania zajmującej się prawami autorskimi wydawców.

Stowarzyszenie stale podejmuje kroki w celu zawarcia porozumień lub umów z pozostałymi krajami. Na przełomie maja i czerwca delegacja SAIW CP uczestniczyła w zebraniu Grupy Europejskiej Międzynarodowej Federacji Reprograficznych Organizacji Zbiorowego Zarządzania (IFRRO), gdzie rozmawiała również o zasadach współpracy z innymi zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania, z którymi nie zawarło jeszcze umów lub porozumień.

Dodatkowo, zgodnie z przepisami ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, doliczeniu do zebranych w zeszłym roku środków będą podlegały niewypłacone dotąd z powodu nieustalenia lub nieodnalezienia uprawnionych środki zebrane w 2019 roku.

W rezultacie do podziału między krajowych wydawców książek, druków kartograficznych lub muzycznych zostało skierowanych 6,72 mln zł. Dla porównania – w 2021 roku podzielonych

i wypłaconych zostało 4,99 mln zł zebranych w 2020 roku z doliczeniami z lat 2012–2019, a w 2022 roku – 5,43 mln zł zebranych w 2021 roku z doliczeniami z roku 2018.

22 czerwca 2023 roku Zarząd Stowarzyszenia przyjął odpowiednie uchwały repartycyjne, dokonując podziału ww. środków na rzecz 870 wydawców (dla porównania – w 2022 roku naliczono rekompensatę dla 825 wydawców). W kolejnych dniach SAIW CP poinformowało mailowo wydawców o wysokości naliczonych rekompensat. Wpłaty nastąpią w połowie lipca, po tym, jak wydawcy zweryfikują i uaktualnią dane do przelewu i wystawienia dokumentów księgowych przez Stowarzyszenie.

Oprócz repartycji rekompensat z opłat reprograficznych Stowarzyszenie planuje podzielić na przełomie września i października ok. 21,5 tys. zł pozyskanych z licencji zagranicznych i zagranicznych wynagrodzeń.

